

VII. ÉVFOLYAM.

1913. 43. szám.

Budapest, október 26.

MEGJELENIK MINDEN VASARNAP.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkesztő és kiadja
a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv
szerkesztő bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre - - 12 korona

Félévre - - - - 6 korona

Negyedévre - - 3 korona

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL.
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

A román csendőrség.

(La gendarmeria rurale.)

Ismereti: J. L.

Az adatok egy tetemes részét Gross Frigyes predeáli járásörmesternek köszönhetem, ki volt szives egyes pontokra felvilágosítást adni s a román csendőrség szervezésére vonatkozó 1893. évi törvényt (Lege asupra Gendarmeriei Rurale) és a szolgálati utasítást rendelkezésemre bocsátani.

Szervezés.

A jelenlegi romániai csendőrség 1893-ban szerveztett teljesen katonai mintára s a hadsereg egy kiegészítő részét képezi. Hivatalos elnevezése: Gendarmeria Rurale (községi csendőrség).

1893 előtt a községi előljáróságok látták el a közbiztonsági szolgálatot kiszolgált hadseregbeli altisztek (Şef de garnisona) támogatásával.

A csendőrség a hadsereggel annyiban áll érintkezésben, hogy békében a községi előljáróságok útján a katonai hatóságoktól vett parancs alapján az ujonczozás akadálytalan lebonyolítása, fegyvergyakorlatokra való beidőzések és bevonulások ellenőrzése, a fegyvergyakorlatok színhelyén ezek akadálytalan lezajlásának biztosítása (tehát tábori csendőrszolgálat) képezik főfeladatát. Mozcósítás esetén kötelesege a beidőzött tartalékosok pontos behívása és utbairdításának ellenőrzése.

Az ország összes csendőrsége egy felügyelő (inspector general — szemléző tábornok) parancsnoksága alatt áll és öt csendőrkerületre tagozódik.

A felügyelő, a kit öt magasrangú törzstiszt támogat, vezérőrnagyi rendfokozattal és dandárparancsnoki jogokkal bír. Székhelye: Bukarest.

Az öt csendőrkerület székhelye azonos a hadtestek székhelyeivel; az 1. Craiova, a 2. Bukarest, a 3. Jassy, a 4. Galatz, az 5. Constanta városban állomásozik.

Az öt kerület összesen 32 (a megyék székhelyein lévő) századra (compania), 352 járásra (sectie) és 2600 őrsre (post) tagozódik.

Ezenkívül van egy pótszázad (compania mobilă), a melynél a csendőrségség kiképzése és egy csendőrségi felszerelési anyagraktár (atilerul de confecție), a hol

a felszerelés történik (megfelel a magyar csendőrségi felszerelési anyagraktárnak).

A rendfokozati elnevezések hasonlóak a mieinkhez. General de divizie = altábornagy, general de brigadă = vezérőrnagy, colonel = ezredes, locotenent colonel = alezredes, major = őrnagy, capitan = százados, locotenent = főhadnagy, sublocotenent = hadnagy.

Az altiszti rendfokozatok között van egy különös rendfokozat, a «plutonier», a mely nálunk körülbelül megfelel a zászlósi rendfokozatnak. Ezeknek az altiszteknek le kell tenni a tisztvi vizsgát s a hadsereg tényleges állományából való kilépés esetén ezen rangot viselik. A többi rendfokozatok: sergent major = őrmester, sergent = őrsvezető, caporal = tizedes, ugyanezen rendfokozat a lovusoknál = brigadier.

1910-ben az összes létszám az volt: egy tábornok, egy ezredes, egy alezredes, három őrnagy, 23 százados, 11 főhadnagy, négy polgári tisztviselő a csendőrfelügyelősegnél, négy hivataliszolga, 32 őrmester a századoknál (mint irodai titkár), 32 tizedes a századoknál (mint irnok), 32 tizedes mint raktárnok a századoknál; 352 őrmester mint járásparancsnok, 352 helyettes (sergent), 2600 őrsvezető-őrsparancsnok (şef de post), 2600 tizedes-csendőr.

A pótszázadnál van: egy százados, egy főhadnagy, két polgári tanár, egy katonaoorvos, egy őrmester (mint irodai titkár), 100 gyalog és 20 lovas csendőr.

Az anyagraktárnál: egy őrnagy mint parancsnok, egy őrmester mint szabász, egy őrmester mint cipész, két őrsvezető mint az előbbieknél kíséretje és három szolga van rendszeresítve.

Az állomány-, területi- és lakosság-viszonyokat a következő oldalon, két összehasonlító tablázat ismerteti.

1910-ben 4,057,980 frankot tett ki a csendőrségi költségvetés.

A román királyi csendőrség három miniszternek, úgy-mint: a hadügy- (resboi), a belügy- (intern) és az igazságügyminiszternek (justitie) van alárendelve. Az elsőnek személyi és fegyelmi, továbbá ruházati és felszerelési ügyekben, a belügyminiszternek a közbiztonsági szolgálat, illeték, elhelyezés tekintetben s az igazságügyminiszternek bűnügyekben van alárendelve.

Hegedűt, harmonikát, tárogatót, és a többi hangszereket általánosan elismert legjobb gyártm. szállít.

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA

STOWASSER J.

ca. és kir. udvari hadsereg szállító, a Békéscsaba-Tárogató-feltalálója, Budapest, II. Lánchíd-utca 5. — Gyára: Öntőház utca 3. — Régi hangszerek javítás, vétele és becserelése. — Árjegyzék minden hangszerről külön küldetik.

I. Állomány.

Ország	Terület km ² -ben	Lélekszám	Csend- őrségi létszám (1910)	Egy esendőrrre esik	
				km ² terület	lélek
Magyarország (Borvat-Szalvon- ország nélkül)	277,600	15,166,680	10251 legény*	27.7	1478
Románia (Dobrucsával együtt)	131,402	5,180,653**	6093 legény	21.5	849

* Ebből 1041 lovas.

** A Monitorulban közölt 1893. évi eredmény.

II. Parancsuokságok és intézetek.

Ország	Felügyelőszék	Kerület	Szám	Főhadnagy	Serkese	Tiszti kollonellány	Főtisztos	Főszereplő anyagoktár	Ors			
									Járás	gyalog	lovas	vegyes
Magyar- ország	1	8	52	8	127	1	1	1	438	1658	182	6
											1847	
	Inspektorát Ünverál	Circus scipito	Század (Compania)	Főszereplő (Compania milin)				Atelural de confecție	Serje	Post		
Románia	1	5	32	1*				1	352	2600		

* 100 gyalog és 20 lovas esendőrből áll.

Kiegészítés.

a) *Tisztika.* A hadsereg bármely fegyvernemének tényleges állományu tisztjeiből egészítették ki. A próba-szolgálat egy évig tart s a sikeres vizsga után az illető a hadügy- és belügyminiszterek előterjesztése alapján királyi rendelettel (decret regal) a csendőrséghez végleg áthelyeztetik. Ha az illető a felvételi feltételeknek nem felelt meg, vagy ha ő maga kívánja: visszabehelyezendő előbbi állománytestéhez.

Felvételi feltételek: Kifogástalan minősítés, büntetlenség (öt évre visszamenőleg).

A jelentkező 40 évesnél idősebb nem lehet s a csapatnál legalább öt évig mint főhadnagynak, illetőleg három évig mint századosnak kellett szolgálnia.

A tisztikurnál be van hozva a korhatár. Így: az ezredes 60, az alezredes és őrnagy 58, a százados és főhadnagy 56 éves koráig szolgálhat csak; a mikor ezt elérte: hivatalból nyugdíjaztatik. A százados és főhadnagynak, ha ép és egészséges, kivételesen — külön rendelettel — megengedtetik, hogy 58 éves koráig szolgálhasson.

b) *Legénység.* A jelentkezőnek a hadsereg bármely fegyverneménél legalább egy évig kellett szolgálnia. Két hónapon át a csendőriszkolában részeseül kiképzésben; ezután véglegesítetik s valamely őrsőn nyar alkalmazást. *Állásti vizsga nincs* s a további előléptetés az átvétel idejének sorrendjében automatice történik.

A járásparancsnok (șef de secție) és az irodai titkár (secretar de cancellarie) néha tartalékos hadnagyokból (sublocotenent din reserva) egészítődik ki; ez esetben a hadnagy rendfokozatát megtartja, azonban csak őrmesteri fizetést huz.

Ilyen esetek azonban igen ritkák.

Belépéskor a legénység öt évi szolgálatra kötelezi magát s csendőrséket tesz; az öt év leteltével újabb öt évre kötelezi magát.

illeték.

Romániában a pénzgység a lei, a mely értékben körülbelül a koronának felel meg; általános azonban frankban kifejezni az összeget, a mely 92—98 fillérnek felel meg.

1. *Tisztek.* Az ezredes 900, az alezredes 700, az őrnagy 500, a százados 400, a főhadnagy 320 frank illetéket kap havonta. Ezenfelül a százados és a főhadnagy, ha összes szolgálati idejük meghaladja a 10 évet s ebből legalább ötöt a csendőrségnél töltöttek, havi 50—50 frank pótdíjban részesülhetnek; ez azonban csak kétezzer ismétlődhetik, tehát maximális 20 évi szolgálat után havi 100 frank pótdíjat kaphatnak.

Tisztiszolgálati ezimén: a törzstiszteknek havi 60, a főtiszteknek havi 30 frank jár. Lótartás az illető állomáshelyhez képest a hadsereg számára megállapított lótar- és istállóbér.

A hadsereg nyugdíjtörvénye a csendőrtisztikarra is márvadó; a hadseregnél töltött idő beszámít a nyugdíjba.

A felügyelő 350, a helyettes 200, az őrnagy 150 frank lakbért élvez havonta. A főtisztek: Bukarost, Plojeșt, Jassy, Craiova, Galatz, Braila és Constanța városokban 120—120, a többi városokban 100—100 frankot kapnak havonta.

2. *Legénység.* Az 1. őrmester (sergent major) 90, a 2. őrmester (șef de secție) 80, a lovas őrsvezető (sergent) 65, a gyalog őrsvezető (sergent) 60, a csendőr (gendarm caporal lovasoknál brigadier) 30 leit kap havonta.

Pótdíj. Az őrmester 75, az őrsvezető 50 banit (fillért) kap naponta.

A lovasított legénység lótarás címén napi 70 banit (fillért) kap.

Mihelyt a csendőr első — öt évi — szolgálati kötelezettsége leteltével újabb 5—5 évi szolgálati turnusára kötelezi magát, akkor illetéke az 1. kötelezettség letel-

Ha fáj a feje

ne télozázok, hanem használjon azonnal

Beretvás-pastillát

mely 10 perc alatt a legmázasabb migrain és fejfájást elmúlattja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógyszárban. Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesztén. Orvosok által ajánlja. Három doboznál ingy. postai szállítás.

Utazás Krimea félszigetén át.

tével 20, a II. leteltével 30 és a III. leteltével 40%-kal emelkedik. További pótdíj-emelkedés nincsen.

Mozgósítás esetén minden legénységi egyén, tekintet nélkül a rendfokozatra, havi 20 frankot húz a hadikincstártól.

Nyugellátás.

A legénységi egyéneknek nyugdíjra nincs igénye. Hogy ezen a bajon némileg segítsenek, 1906 március hó 1-ével életbeléptettek egy ügynevezett csendőrségi segélypénztárt (Cassa de ajutor Gendarmeria Rurala), a mely a támogatásra szorult csendőregényeket a szorultság arányában némi segélyben részesíti. Románia egyébiránt úgy kártalanítja a szolgálatban megsérült vagy szolgálathéptelenné vált legénységet, hogy azt polgári állami szolgálatra alkalmazza.

Öltözet.

A kabát sötétkék posztóból készül, sötétpiros bajtókával, két sor sárga, lapos gombbal; tisztek arany, legénység gyapju vidrojtot (spanlette) hord. A nadrág hasonló a miénkhez. A főveg fekete posztóból készül, egyenes (francia) ernyővel és 2^{1/2} centiméter széles vörös szegélyvel; a sapka tetején arany zsinórozás a tisztéknél.

A rendfokozati jelvények a tisztéknél a fővegen és a kabátban láthatók. Az ezredeknek egy széles, három keskeny, az alezredeknek egy széles, két keskeny, az őrnagynak egy széles és egy keskeny, a kapitánynak három és a főhadnagynak két keskeny paszománja van rendfokozati jelvény gyanánt.

Az őrmester két, az őrsvezető egy arany, a csendőr pedig két gyapju paszománt visel a kabát és a köpeny mindkét ujján.

Nyári öltözet.

A tisztek hasonlóan a hadsereg többi tisztjeihez, nyári ruházattal is bírnak. Ez finom fehér vászonból készült kabát, nadrág és sapkából áll. A rendfokozati jelvények a vállszalagokon vannak és pedig rendfokozat szerint három, két, vagy egy aranyból szőtt karika.

A legénység egészen sima, egyszerű vászonruhát hord.

Fegyverzet és lövészer.

Tiszteknél a gyalogtiszti kard és a Browning-ismétlőpisztoly van rendszeresítve.

Legénység. Az őrmesterek ugyancsak tiszti karddal és ismétlőpisztollyal, míg a többi legénység a hat milliméter öbű lovassági Manlicher-karabélyllyal, a hozzávaló végé szuronnyal van felszerelve.

Külső szolgálatát az őrmester karddal és ismétlőpisztollyal, a többi legénység lovassági bordinódra vállratett karabélyllyal (de nem rátűzött szuronnyal) teljesíti; a töltényeket (20-20 darabot) a derékszíjra akasztott két tölténytáskában hordja. A legénység kevésbé fontos, helyi szolgálatban löfegyvert nem hord.

Külszolgálat.

A mi fogalmaink szerint Romániában nem létezik, a mennyiben minden községben csendőrség lévén: őrszolgálatok nincsenek; a külső szolgálat tulajdonképpen a községek külterkeinek és az utaknak leportyázására szorítottak.

A szolgálat a szolgálati íven (foia de serviciu) iratik elő. Romániában általános az egyes portyázás és csak igen fontos eseteknél vezényeltetik két főből álló járőr. A szó szoros értelmében vett éjjeli portyázás nincsen; ezt a községi éjjeli őrök (strajan) teljesítik és a csendőrség csupán ezek ellenőrzésére van hivatva. Leszállást csak akkor tartanak, a mikor arra tényleg szükség van, a mikor valamit meg akarnak tigyelni. Kötelező óraszám nincsen.

Minden előfordult bűncselekmény tudomásul vétele után azonnal nyomozni tartozik az őr és pedig úgy, mint nálunk, akár saját kezdeményezéséből, akár hatósági felhívásra. Köteles a nyomozó csendőr az esetről *jegyzőkönyvel* (proces verbal) *felvenni* és az eset fontosságához képest elfogást, elővezetést, vagy feljelentést *netleg bíróságól* (három frankig) eszközöl.

A bilineselés nincsen szabályozva, hanem a csendőr belátására van bízva hogy kit mikor bilineselhet meg. (Tehát ha jónak látja, még a legkisebb kihágás esetén is bilineselhet.)

Házkutatást csakis az ügyész (procuror) felhívására fogatosíthat. Rendkívüli esetekben saját kezdeményezéséből is tarthat házkutatást, azonban erről azonnal titkbeszélőn jelentést kell tennie az illetékes ügyészségnek. Városokban a csendőrség nem teljesíthet szolgálatot. A szolgálat: rendes (serviciul ordinar), rendőri (serviciul administrativa), igazságügyi (serviciul judicata), katonai (serviciul militara), uti járőr (politia drumilor și țarilor), fogolykiszéreti (transferarea arestatilor) szolgálatra tagozódik. Ezenkívül van még a különleges szolgálat (serviciul extraordinar). Ez a katonai és polgári hatóságok felhívása folytán teljesített (tartalékosok bevonulásának ellenőrzése, robbanó anyagok szállításánál fedezet, udóvégrehajtasnál segédkezes sth.) szolgálat.

A román csendőrök az ottani szolgálatot nehéznek mondják; a mint az elmondottakból láthatjuk, a miénk jóval terheesebb.

Szemle.

A csendőrségi felügyelő (inspector general) a kerületeket és a századokat évente egyszer megsemmélni tartozik. Ezenkívül meg nem határozott időben és sorrendben a járásokat és őrsöket is szemléli.

A kerületi parancsnok (commandantul circumscriptiei) az alája rendelt összes alosztályokat megsemmélni tartozik.

A századparancsnok (commandantul companiei) az alája rendelt járásokat évenként kétszer, minden őrsöt három havonként tartozik megsemmélni.

BUTOR

kétségkívül v. részletfizetésre legjutányosabb áron
EBRENTREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
 BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRÚT 8. SZ.
 Képes árjegyzék ingyen. : : Telefon 88-59.

BUTOR

Hóval fedett csúcsok Krimében.

A járásparancsnok (commandantul sectie) hetenként egyszer megsejleli az őrsöket.

A szemlélt előjáró szemlejegyzőkönyvet nem ír, csak jelentést terjeszt fel.

A szemle az oktatásra és ruhavizsgára terjeszkedik ki.

Eltelvezés.

A legényseg természetbeni lakást kap, melyet a község köteles kiutalni. (Rendesen a községházán laknak.) A tisztek az állomások szerint váltakozó lakbért kapják.

Nősülés.

A tisztek hasonló feltételek mellett nősülhetnek, mint a hadsereg tisztjei. Az altisztek nősülése nincs korlátozva, míg a csendőr csak a legkritikább esetben kap nősülési engedélyt.

*

A tiszti állományba való átvétel nem tekintetik véglegesnek, mert a csendőrtiszt, ha volt csapatbeli rangtársai rendfokozatban előléptek, jogosult kérelmezni volt csapattestéhez előléptetés mellett való visszahelyezését, a mi nálunk sehol sincs meg.

ÉRDEKES NYOMOZÁSOK.

A horgászó legény.

Irtó: Mátyás Miklós törzsrörmester.

Horgászni — mint tudjuk — halakra szoktak Simon István bezdáni legény is bizonyosan ebből a családból vitte magával horgászó eszközt a Ferencz-csatornához. És pedig, dacára, hogy ácsaugéd volt, a kinek, különösen nyári időben, állandóan akadhatott volna munkája, mégis gyakran megfordult a csatorna környékén állandóan horgászni.

Igaz ugyan, hogy a horgászáshoz igen sok türelem a főleg nyugodtan való üldögélés szükséges, tehát a fáradt ember szépen kipihenheti magát, míg egy néhány hal horogra akad. Simon István azonban, mint említém, nem igen törte magát a dologért, tehát fáradt sem lehetett. És, mivel a horgászásának sem igen volt látványos eredménye, igen valószínűnek látszott, a minthogy később ki is derült, hogy nem a horgászással való szórakozás készítette őt oly gyakran a csatornához.

Feltűnő volt Simon Istvánnál az is, hogy míg más horgászó rendszeren az olyan helyeket keresi fel, a hol kevés a járókelő közönség és csendesség van, ő ezekkel ellentétben éppen az országút közelében levő erdő szélén ültette fel a tanyáját rendszeren, a honnan úgy a Bezdánból Monostorszeg felé, mint az innen Bezdán felé járókelőket megfigyálhatta.

És, a mint a következmények igazolták, ezekkel törődött inkább, mint az eredményes horgászással.

1910. évi augusztus 14-én reggel is ott volt a legény a rendes helyén. A helyett azonban, hogy figyelmét a horgászásra irányította volna, inkább szeretését tekintgetett. Így vette észre, hogy Bezdán felől egy jól öltözött, fiatal leány jön sietve a csatorna felé vezető országúton.

Simonnak se kellett több. Otthagytá a halakat és a horgot; bebuzódott az erdőbe a annak a szélén, a fák, bokrok leple alatt sietve megindult a leány felé s mikor egy irányba ért az országúton gyanútlanul haladó leánnyal, birtelen kilépett a sűrüből és elébe ugorva a leánynak, feltartóztatta azt és szerelmes szavakkal hívogatni kezdte be az erdőbe.

A leány azonban nem hajlott a hívogató szóra s elutasította az előtte ismeretlen szerelmes legényt. Simon az elutasításon felingerülve, megragadta leányt és levonszolta az út közelében levő gödrök közé s ott erőszakosan akarta vele nemi vágyait kielégíteni.

Z. A. 18 éves leány azonban, a mint a levonszolás alatt meglepetéséből magához tért, erélyesen ellenállott az erőszakoskodó legénynek, kiabálni kezdett, majd dulakodásba bocsátkozott támadójával; végül pedig, mikor ez kést fogott rá és leszurással fenyegette, alkudozni kezdett vele, felajánlotta neki ékszereit és pénztét, csak hogy bánthatatlan szabadulhasson.

Ekkorára Monostorszeg felől egy kocszi közeledett s ennek zörgése a legényt megfélemlítve, magára, hagyta a segítségért sikoltozó leányt és bemenekült az erdőbe, de magával vitte a leány 15 korona értékű aranygyűrűjét, egy csinos pénztárczáját egy korona készpénzzel — emléke.

A leány ekként megszabadulva, visszasietett Bezdánba és szüleinek elbeszélvén az esetet, az ottani őrsön panaszt tettek.

A merénylő kilétét természetesen a leány se nevezhette meg, mert nem ismerte, mint mondá, még látásból se addig. Mindössze annyit tudott mondani, hogy a merénylő fiatal, 18—20 évesnek látszó, pelyhedző szőke bajszú, feltűnően csinos legény volt a bezdáni viseletű fekete felsőruba és fehér ing volt rajta.

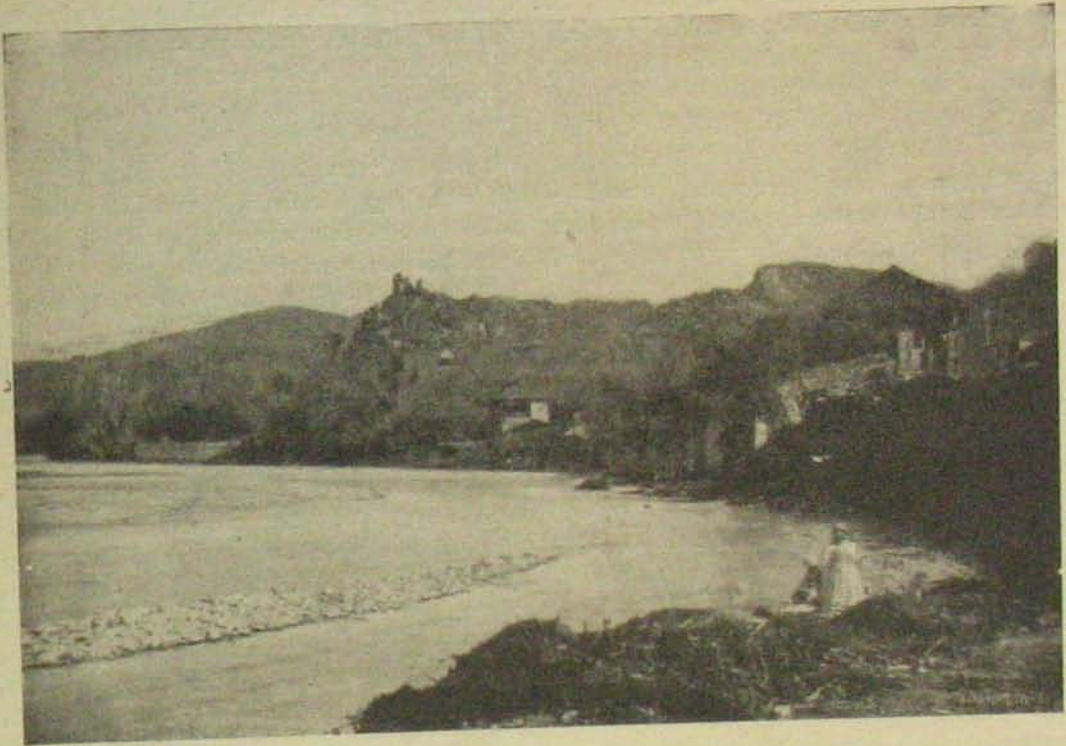
Megjegyeztem még, hogy a gyűrű egy kigyó alakú kőes gyűrű volt, pénztárczája pedig két fiókos és piros bőrből volt készítve.

A bezdáni őrsparancsnokság azonnal belefogott a nyomozásba, sőt a járásparancsnokság intézkedése folytán segítséget is kapott a szomszédos őrsokről; összevissza kutatták az erdőt, kérdezősködtek, puhaltak a községben és a batarban mindenfelé a miután napokon át semmi eredmény nem mutatkozott, egyelőre beszüntették a nyomozást és a segélyjárórok őrséikre bevonultak. De nem lett eredménye a későbbi pótnyomozásoknak sem s így a kiderítetlen közbiztonsági zavarok közé került az eset s talán feledésbe is merült volna,

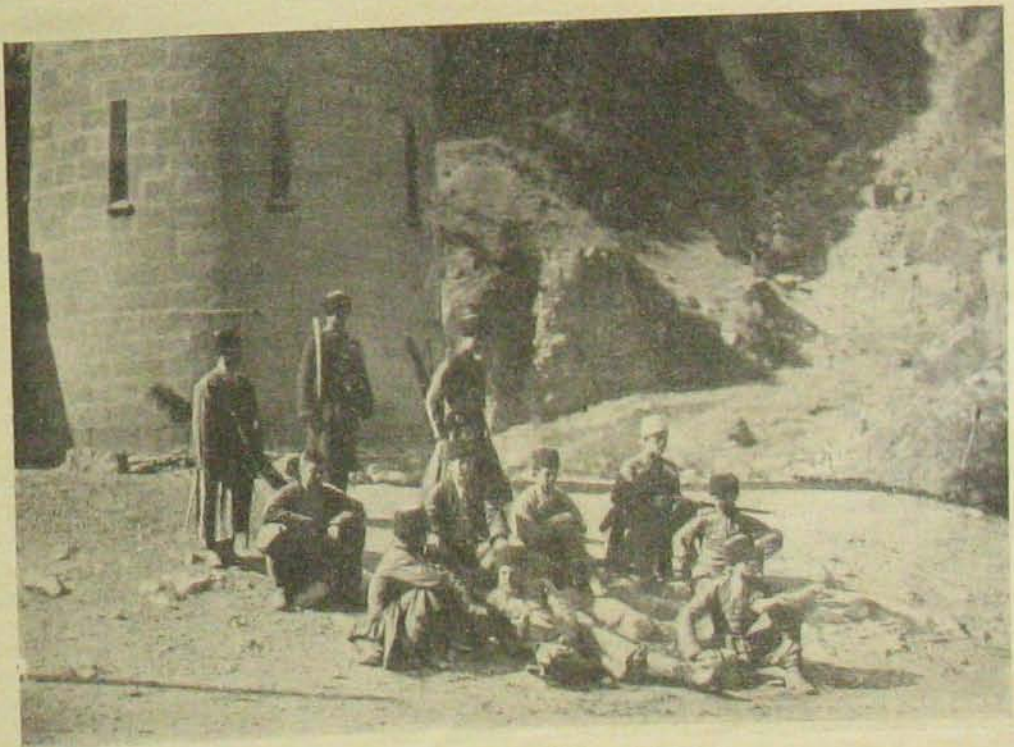

Villamos és gőzerőre berendezett gyár útról nem képes olcsóan és jó hangszert szállítani, mint REMENYI MIHÁLY, a Ludovika Akadémia társ hangszertársulójá. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, ezimbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, húr, stb., míg Reményi legújabb képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik Budapestről, Király-u. 58. Külön költségvetés díjtalanul. Kivétel a világ minden részébe ugyancsak és Keszinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék terjed.

Parti részlet Krimea fől szigetén.

Krimea fől szigetén. — Táborozó kozákok.

ha egy újabb, hasonló eset nem készíti az őrsöt a nyomozás újrakezdésére.

Ugyanazon év november hó 13-án ugyanis K. A. monostorszei leányt, a mint Bezdán felé a csatorna töltésén haladt, ugyancsak megtámadta Simon István, merénylete azonban ekkor sem sikerült és — mint az előbbi esetben — ezuttal is menekülnie kellett. A leánynak, az ijedségen kívül, egyéb baja nem történt.

Mint hogy pedig ez a leány is ugyanazt a személyleírást adta a merénylőről, mint az előbbi, kétségtelen volt, hogy mind a két esetben egy és ugyanaz a férfi volt a merénylő.

Két megerősítést járőrök kezdtek meg a nyomozást, de megint nem tudtak eredményre vergődni.

Közben, november 16-án, Bezdánban országos vásár lévén, Kampler Sándor csendőr cz. őrmester és Tordi Ferenc csendőrből állott járőr, a nyomozással kapcsolatosan vásárrügycleti szolgálatot is teljesített.

Kampler csendőr cz. őrmester abban a reményben, hogy ha a tottos Bezdába vagy a környékére való, a vásáron bizonyosan ott lesz, felkérte mind a két leányt, hogy a délutáni időszakban, mikor tudvalevőleg a legények és leányok allepik a mézőskahicsos- és a bormérő-sátrak környékét, pár óráig tartózkodjanak ott, figyeljék meg a legényeket, hátha ráismernének a merénylőre.

Biztatta őket, hogy járőrtársával ő is a közelben fog portyázni és ha meglátnák a legényt, feltűnés nélkül mutassák meg neki.

A két leány vállalkozott is a leleplezésre, de szinte érthetetlen, hogy egyik se tudott ráismerni a nagy csoport legény között a merénylőre, pedig közel két óráig járkáltak összevissza a sokadalomban. Erre aztán el is távoztak haza.

A járőr tovább portyáztán a vásárban, a mint egy rövidtáru kereskedő sátora előtt haladtak el, Kampler csendőr cz. őrmesternek feltűnt egy a kereskedővel alkudozó igen csinosan és jól öltözött szőke legény, a ki kezében tartva tárczáját, már fizetni akart.

Maga az a körülmény, hogy a leányok által a merénylőről annak idején adott személyleírás, úgy általában ráillett a legényre, még nem annyira tűnt volna fel neki, de mert a legény kezében lévő pénztárcza is megfelel a Z. A.-tól elrabolt tárcza leírásának s különösen abból kiindulva, hogy ilyen nőies pénztárczát a férfiak nem igen szoktak használni, félrelátva a legényt és kérdőre vonta, hogy hívják és hogy hol szerezte a pénztárczát.

Ez megnövelte magát és azt állította, hogy a pénztárczát a nyári vásárban vette.

Ebben nem is lett volna semmi hibetetlen, az őrmester mégis jónak látta a pénztárczát Z. A.-nak megmutatni s egyuttal szembesíteni is vele a legényt.

A leány azonban csodálatosképen ekkor sem ismert

rát a legényre. Mint mondá, hasonló ugyan a merénylőhöz, de ő nem meri ráfogni, hogy az. A pénztárczáról ellenben, a melyhez hasonlóit pedig tudvalevőleg számtalant találhatni, határozottan állította, hogy az övé volt, akárhol és akármikor került is a legényhez.

Ezen, a bár gyenge alapon kikérdezte az őrmester Simon Istvánt a két esetre vonatkozólag, de ez határozottan tagadta, hogy ő lett volna a merénylő s azt állította, hogy körülbelül három hónap óta itthon sem volt, hanem Gomboson dolgozott. S ezt szülei és ismerősei is megerősítették.

Majd K. A.-val szembesítette a legényt, remélvén, hogy miután az ezzel való esete mindössze négy nappal előbb történt, ez bizonyosan rá fog ismerni. De bizony nem ismert rá az se és kategorice kijelentette, hogy semmiképen nem meri ráfogni, hogy ez a legény követte el ellene a merényletet.

Már el is akarta bocsátani az őrmester az addig őrizet alatt tartott legényt, mikor a nyomozás során megállapított ama körülmény folytán, hogy a legénynek Gombosra történt eltávozása épen a Z. A.-val történt merénylet idejére esett, és mert Gombosról is azt a hírt kapta, hogy Simon István ott nem annyira dolgozott, mint inkább csuvargott, elhatározta, hogy házkutatást tart a legény azülei lakásán, hátha a gyűrűt, a melyről a legény tudni sem akart, ott megtalálhatja.

Ez tényleg eredményre is vezetett, mert az almáriom egyik fiókjából a gyűrű előkerült és Z. A. azt magának is ismerte s ebbeli állítását szülei, barátjai és az ékszerész is megerősítették.

Erre már megtört a szerelmes legény és beismerete, hogy ő követte el a két leány elleni merényleteket, s hogy a nála talált pénztárcza csakugyan a Z. A.-é. Gombosra pedig, mint mondá, épen azért utazott el, mert Bezdánban és környékén mindenfelé az esetet nyomozó csendőroket látván, tartott a leleplezéstől.

Így került hűvösre a szerelmes legény Kampler csendőr cz. őrmester ügyessége folytán, s azután a pár év alatt, a melyet az elkövetett bűncselekményekért kapott, elégséges megbűnhődött fiatalos megmondulatlan-sághból történt megtévelyedésért.

ÁLTALÁNOS ISMERETEK

Az európai néphimnuszokról.

Tulajdonképeni nép- és király-himnuszok csak kevés európai nemzetnek van. Nincs a francziának sem, mert a Marseillaise, ez a csodálatos dallam, mely Carlyle szerint «felforraltja a vért az erekből, s melyet egész hadseregek és népgyülekezetek sírva és lángolva énekelnek, halállal, szárnokkal és pokollal dacoló szívvel» maga is inkább riadó, harcsi induló, mint himnusz. Még legmélyebb béke idejében is lehetetlen e dallam lelkes hangjait szívdobogás nélkül hallgatni; elképzeltető, minő hatása lehetett egy hevülékeny népre a

POLGÁR SÁNDOR

orvosi műszer- és kizsér. győzőségi
telep. Bpest, VII., Erzsébet-körút 150.

legutányosabban beszereshető: összes betegápolási tárgyak, kötszerek, fecskendők, m. fir. szab. Polgár-féle servkötők, gummiharonyák, összes francia övszerek, különlegességek, stb. — Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve csak megadandó, mily tárgy szükségesetök.

Ham blydódo
beküldés esetén
10% árkedve-
mény a Csendőre.
Lapok olvasóinak.

mult zavaros napjaiban. Olyan hatása volt tényleg a francziákra, hogy egy ízben be is tiltották dalolását és játsszását, s e tilalom egész 1870-ig terjedt, a midőn a hadügyminiszter körendeletet intézett a katonasághoz, melyben újra megengedte a Marseillaise játszását, szemlék és hivatalos szertartások alkalmával.

Tekintve, hogy minő fontos szerepet játszott a Marseillaise Franciaország politikai történetében, az ember azt volna hajlandó hinni, hogy nagy munka és gond lángelmével párosult eredménye. Pedig úgy dallamát, mint szövegét egy éj alatt írták. Szerzője és költője Rouget de Lisle, mérnökkari tiszt volt, előbb zenetanító. Ismerősei mindig nagyru tartották zenei és költői tevétségeit s különös jóakarója volt Dietrich báró, strassburgi polgármester. 1792 tavaszán egy nap De Lisle vendége volt a család asztalának. A háro jövedelmest annyira megapasztották a báború viszontagságai, hogy csak kevés katona-czipót s néhány jubhús szeletet adhatott fel. Szomorúan mosolygott barátjára s miközben sorsán panaszkodott, eszébe jutott, hogy van még egy palacska rajnai bor a pinczéjében, azt is eladja, hadi lelkesítse De Lislet valamely hazafias költemény megírására. A bölgyek is belegegztek s eldadták az utolsó palacska rajnait. Ehbéd után De Lisle szobájába tért s lelkesedése tetőpontján megírta szövegét és zenéjét annak a dalnak, mely balhatatlanná tette nevét. Másnap korán reggel eszaladt vele Dietrich barátjához, kinek házában aztán nagy lelkesedés közt dalolták el első ízben. Néhány nappal később Strassburgban nyilvánosan is eldadták s június 5-én Marseilleben egy díszebéd alkalmával mutatták be oly nagy hatással, hogy rögtön kinyomatták s szétszórtták a Páriába induló csapatok közt, kik azt a marseilleiek indulójának nevezték el s nem sokára Franciaország minden részében ismeretössé válték.

Lisle szerzőségét egy ízben kétségbevonták, de az elbeszélő történetes azóta kétségen felüli megerősítést nyert. Van különben a francziáknak még egy más nemzeti himnuszuk is, a „Partant pour la Syrie” kezdetű, melynek szerzője Hortense, III. Napoleon anyja volt, mely azonban kevésbbé népszerű s kevésbbé szép is.

Csendesebb és békésebb hangulat ömlik végig az angolok ismert nemzeti himnuszán, a „God save the King”-en. Ennek eredete még mindig vitás. Szájbagyományok említik, hogy Carey Henrik angol zeneköltő szerzette Portobellónak Vernon tengernagy által történt bevételére emlékre 1740-ban; más részről azonban szövegét Ben Johnsonnak s zenéjét John Bullnak tulajdonítják s első eldadását arra az alkalomra teszik, mikor I. Jakab király és a walesi hercege a londoni szabók szébházában ebédelt. Bonyos, hogy 1745-ben már szél-tiben ismerték s énekelték. A dallam sok nagy zeneszerzőnek is kedvencze lett s Weber egy vagy két művébe is felvette, Beethoven pedig azonkívül, hogy hét változatot írt felette zongorára, nagy csatasymphoniájába is felvette, mely alkalommal így írt róla leveleiben: „Meg kell mutatnom az angoloknak, minő istenáldásával bírnak a „God Save the King”-ben.

Tény, hogy Haydn-t is az angol néphimnusz lelkesítette az osztrák néphimnusz megírására. Londoni tartózkodása alatt sok alkalma nyílt tapasztalni ennek hatását s a Franciaországgal folyt háború még jobban ösztönözte, hogy az osztrák nép számára egy hasonló himnuszot írjon, melyben kifejezőre jusson a nép hűsége s ragaszkodása fejedelmé iránt. Mibelyt Bécsbe visszatért, azonnal meg is írta a „Gott erhalte”-t.

Haydn legbefolyásosabb patrónusa, Swieten báró kö-

zölte az eszmét Savaun gróf miniszterelnökkel s Hauechka Lipót bizott meg a szöveg elkészítésével. A kéz himnuszát első ízben 1797 február 12-ikén játszották Ferencz császár születése napján. Majd Ferdinánd császár alatt Hauechka verest Zedlitz bárónak új szövegével helyettesítették. A szép dallam egyszerre beleszérkőzött a közönség szívébe s egyszerű, méltóságjeljes formája egyik legeszebb himnuszszá teszi. Haydnnek különösen kedvencz műve volt s élete vége felé gyakran merített vigaszt megbató játszásából.

Saintén egyszerű, de nemes melódia jellemzi az orosz néphimnusz, melyet Lwoff Alexis tábornok szerzett. Ennek történetét Lwoff tábornok következőlag adja elő emlékirataiban.

„1833-ban Miklós cárt Poroszországba és Ausztriába kísértem. Visszatérve Oroszországba, Benkendorf gróftól értesültem, hogy fejedelmünk érezve egy orosz nemzeti himnusz hiányát, engem kért föl, hogy tegyek próbát egy ilyenel. A feladat nekem rendkívül nehéznek és komolynak tetezett. Eszembe jutott az imponás angol himnusz: a „God save the Kings”, az eredeti francia himnusz, s a megkapó zenéjü osztrák néphimnusz s fölfogtam annak szükségét, hogy valami nagyot, nemzetit és megkapót produkáljak, mely alkalmas legyen a templomban, a hadsereg sora közt s a népgyűleletekben s mindenki megértse a tudóstól a műveletlenig. Egy este későn térve haza, megírtam a himnusz dallamát. Másnap felkerestem Juvoskyt, hogy tőle kérjek szöveget, de ő nem volt zenész, nem tudta a szöveget a dallamhoz alkalmazni. Tudósítottam Benkendorfot, hogy kész a himnusz. A csár kifejezte óhaját, hogy hallani szeretné s 1833 november 23-án a csári kápolnába mentem. Összeegyűjtöttem az összes karénekeseket s két jó zenekarral egészítettem ki. A csár többesör végig hallgatta a himnusz, azután kíséret nélkül eldalloita s végre az összes közreműködők adták elő.

A csár így szólt francziául hozzám: „Pompás!” s aztán rendeletet adott a hadügyminiszternek, hogy a himnusz az egész hadsereg számára fogadják el. A rendelet december 4-én kelt, s a himnusz nyilvánosan először Moszkvában, 1833 december 11-én lett bemutatva.”

A csár a szerzőt gyémántba foglalt arany burnót szelencsével ajándékozta meg s ehennélte, hogy a himnusz kezdő szavai: „Isten óvja a csárt”, a Lwoff-család címerébe is fölvetésenek. Lwoff 1870-ben halt meg, miután sok évig halló szervei betegségében szenvedett.

Európa többi nép- és király-himnuszai közül említsük meg a dánokét, melyet egy Kopenhágában lakó Hartman nevű német szerzett, ki 1791-ben halt meg. Ennek első versó IV. Keresztély király vitézségét dicsőíti, a többi pedig más dánok hőstetteit, kik tengeri ütközetekben tüntették ki magukat. Dallama azonban nem valami különös és emlékeztet az angol „Rule Britannia”-ra. A szicíliai tengerész-himnusz is ide számítható, ámbár nem egészen nemzeti dal, de mint himnusz másfelé is elterjedt.

KÉPEINKHEZ.

Képek Krimea-félszigetről.

A Krimea, vagy mint általában nevezik: Krim-félsziget, a nagy Orosz birodalom maj nem legdélibb részén fekvő, az Azovi- és a Fekete-tengerok által határolt, körülbelül 34.000 négyzetkilométernyi területű földterület. Olaszországhoz hasonló éghajlata folytán

egyik legszebb és legtermékenyebb része az Orosz Birodalomnak.

Valamikor, pár ezer év előtt, a görög uralom dicsőséges napjában a Krim-félsziget, akkor még Tauria néven, virágos görög gyarmat volt. Területe nagy részén, de különösen Kerta város környékén mai napig is folyóak az ásatások az elpusztult régi görög műkincsek felderítésére és értékes ritkaságokkal gyarapítják a pétervári világbiró Eremitage-múzeum régi és értékes műkincseit.

A görög uralom hanyatlásával a mongolok, majd a tatárok vették át az uralmat a félszigeten, majd később bírták a gémiak és a velenczek is egy darabig, azután pedig a török birtokolta hosszú időn át, míg végre a XVIII. század 80-as éveiben teljesen az orosz lett az ur a félszigeten és meg is tartotta azt mind mai napig.

A félsziget egyik városa, a történelemből olvasóink előtt is ismeretes Sebastopol, egyik legfontosabb hadi erőssége Dél-Oroszországnak. A félsziget déli részén, egy mélyen benyuló öböl partjain fekszik, a parti részekben, mind a két oldalról, modern erődívenyekkel van ellátva s a fekete-tengeri orosz flotta állandó védelme alatt áll.

Hadászati fontossága mellett azonban még kellemes üdülő- és lakóhely is Sebastopol, mert csinosan rendezett és virágos kertektől körülvevett épületeivel és fásorokkal szegélyezett széles utcáival egy kedves tengerparti üdülőhely benyomását kelti az emberben.

A tulajdonképeni üdülő- és nyaralóhelyek azonban a félsziget másik részén. Livádiában és Alupkában vannak. Livádia a csári család és udvarának tavaszi és nyári rendszeres tartózkodóhelye. Ide jön pihenni minden tatárszal a minden oroszok hatalmas ezárja s itt élvezi családjá körében a menes táj szépségét és az enyhe éghajlat jótévő hatását.

Alupkán van a Weronsoff herceg híres szépségtől kastélya, virágos kertekkel, ingásokkal, mindenféle cseresznyésökkel, olaj- és pálmafa-erdőkkel beültetett óriási parkal körülvéve. A gyönyörű tájak festői szépségét még fenségesebbé teszi a park háttérében kiemelkedő Ai-Petri hegyének az év nagy részében hóval felett csúcsai. A gyönyörű tájak ezrével vonzza ide az üdülni és gyógyulni vágyókat s évről-évre növekszik azoknak a száma, a kik e czélból Alupkát felkeresik.

A képek, a melyeket a jelen számunkban közreadtunk, a Krim-félsziget egyes vidékéiről való felvételek.

HIREK.

Bonyodalmak egy záróra körül. A hács-bodrog-megyéi Vajszka községben Schnál Pál rendőrvezető, itas állapotban, október 12-én, az egyik kocsmában, hol mintegy 20—25 főnyi vendég mulatott, zárórát akart csináltatni, s miután a vendégek az ezirányu felhívásnak nem engedelmeskedtek, a lámpát eloltotta. A rendőrvezetőt ezen eljárásáért a vendégek egyike, Begor György vajszka lakos meg akarta támadni. Bittner Bezsó szolgálaton kívül szintén jelen volt ottani órábeli csendőrt ezt látva, a rendőrvezető védelmére kelt. Begor most már a rendőrvezetőt védő Bittner csendőrt támadta meg és azt jobb azeme felett megütve, könnyen megsebesítette. Erre Bittner csendőr kardot rántott s azzal támadóját fejbe vágta, azt könnyen megsebesítette.

Csendőrlégénység fogságilletéke. A honvédelmi miniszter ur a honvédlégénységre vonatkozólag a folyó évi május 13-án 46.603/6. szám alatt kiadott azon ren-

deletét, a mely szerint az önként továbbszolgáló azon altisztok, a kik bírósági vizsgálati fogságban vannak, bíróságiilag, vagy fegyelmi után fogságra ítéltettek, jövőben úgy a vizsgálati fogság, mint a fogságfonyítás tartama alatt a rendfokozatszerű teljes illetékeik és a szolgálati jutalomdíj élvezetében megmaradnak; a folyó évi október 10-én kelt 86.740/16. számú rendeletével, értelmezészerűen a m. kir. csendőrlégénységre is kiterjesztette. A nős altisztok családjának ennélfogva ily esetből ki-folyólag eltarthati illetékeire (fenntartási járulékra) többé igényük nincsen.

Kérelem. Márton István, Nagy-Váradon állomásozó csendőr törzsőrmester kéri azon bajtársát, a ki Alexi Ferencz volt ez őrzézetét, illetve annak tartózkodási helyét ismeri, hogy azt vele közölni sziveskedjen. Navezett az eddigi puhatolás eredménye szerint legutóbb Budélyban volt, s nincs kizárva, hogy valahol segéd-jegyző, mert közigazgatási tanfolyamot is végzett.

KÜLÖNFÉLÉK

Idéges zenészek. Egy angol lap hosszú cikkben foglalkozik azzal a tévnyel, hogy a zenéssemberek majdnem valamennyien idégesek. Sok példával igazolja ezt az állítást. Így Paderewszky, az ismert zongoraművész hangversenyei alatt oly idéges és elfogott, hogy egy amerikai kritikus szerint, a teremben ő az egyetlen, a kinek a zongorázása nem okoz élvezetet. Saját bevallása szerint idegei oly rossz állapotban vannak, hogy a tengeri utazást rettenetes félelem érzései miatt alig állja ki. Pedig tangeribetegséget sohasem kap. "Az közismert, hogy Gounod egyike volt kora legidegesebb embereinek és művei premijerjeikor az előadás megkezdése előtt egy fél órával tórden állva kérte az igazgatót, hogy operáját ne adják elő, mert a bukás bizonyos és ezt nem élné túl. Erőszakkal kellett a színházból elbuzosítani, hogy peazimizmussal meg ne félemlítse a szereplőket. Wagner "lámpalázasa" volt a legnagyobb inértékben. Londonban egyszer az Albert Hallban egy hangverseny-kellett végigvezényelnie, de a Mesterdalnokok előadása alatt annyira idéges volt, hogy Hans Richter felment a karnagyi emolvényra, kivette Wagner kezéből a dirigenszi pálcát, mert a bayreuthi mester minden beintést alkibázott. Spohr, a hegedűművész, úgy reszkettett a hangversenye előtt, hogy mikor játszani kezdett, első hangjai rendszeren hümisek voltak és alig hallhatók. Hans v. Bülow, az únacpelt zongorás, megírta egyik barátjának, hogy a nyilvánosság előtt való játszással fel kell majd hagynia, hacsak rettenetes félelemérzései abba nem maradnak. David Ferdinand fellépett előtt több napig az ágyban fekvött. Láza is volt ilyenkor. Wieniawsky pedig hangversenye napján nem nyalt le egy falatot sem és nem mozdult ki a szobájából. Rubinstein koncertjei napján végtelenül felizgatta a legjelentéktelenebb esakélyaság. Látogatóira úgy ráordított, hogy azok csakhamar elmenekültek, egyszer pedig minden komolyabb ok nélkül olyan dührohamot kapott, hogy zongorájának billentyűit összetörte, kottáit pedig szétszag-gatta. Chopin is mondta, hogy hallgatóságának csendje végtelenül idegesíti és minden perczen fél, hogy hamisan fog játszani és csak ereje feszítésével bírja darab-jait befejezni.

Madarak reptilése. A vándormadarak reptilésének magasságáról sokat vitatkoztak már, de mindig eldön-tetlen maradt az a kérdés, hogy milyen magásra emelked-nek föl, ha egyik égbajlatról a másikra költöznek.

Gálke hollandi természettudós, a ki a híres helgolandi madármelegfigyelőállomását alapította, azt állítja, hogy rendszerint 5000, 8000 vagy 10.000 méter magasan repülnek. Lucanus F. német ornithologus nemrégiben újabb kísérleteket végzett, a melyek megegyeztetek Gálke állítását. Lucanus a minap számolt be kísérletének eredményéről a berlini természettudományi társaságban a kijelentette, hogy Gálke alaposan tévedett, mikor öt- és tízezer méter magasságban vélte látni a vándormadarakat. Igazságának bebizonyítására több kitömött madarat erőltetett egy ballonhoz, repülő állásban, kiterjesztett szárnyakkal. A vetési varjú, a mely elég nagy madár, 300 méter magasságban még látható volt, 800 méter magasságban azonban már csak pontnak látszott, mikor pedig 1000 méter magasságra ért, teljesen eltűnt a nézők szeméi elől. Egyébként számos tény bizonyítja, hogy a vándormadarak nem repülnek több ezer méter magasságban. A magasság növekedésével ugyanis folyton ritkul a levegő, következésképpen a légnyomás is csökken. 5000 méter magasságban 20° hideg uralkodik, a légnyomás pedig 380 mm. 7000 méter magasságban 33° hideg van és a légnyomás 298 mm. A vándormadarak nem bírják elviselni az ilyen nagy hideget, annál inkább sem, mert hiszen éppen a hideg miatt költöznek más vidékre, azonkívül a légnyomás ingadozásai iránt is módfelett érzékenyek.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, közíratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz — kényességénél fogva — nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel helyeget ne küldjenek.

8. I. Hogy minek fogja a hatóság minősíteni, azt mi nem tudhatjuk.

1904 III/16. Már megindult Felsőmagyarországi Ueberka.

1885. Nincs joga.

Gy. csendőr. Ezidő szerint még nem.

10. Ha a megszakítás nagyobb 30 napnál, felségfolyamodványt kell benyújtani.

V. m. Nincs igénye.

Hegyi csendőr. Május 1-jével lesz fogyatékba vére.

B. D. csendőr. t. Ha egészségi állapota megengedi — igen.

2. A közigazgatási bizottság határozata dönt.

Balatoni. A hadi érmét csak az 1848/49., 1859., 1866. és

1878/79-iki hadjáratokban résztvevett egyének viselhetik.

Kanári. Az orsparancsnoknál majd megismerjük.

Kereszt. A jubileumi érem illetőleg kereszt után viselendő.

Sorsjeggyel nem nyertek. Ács őrmester, Torokvá. L. L.

1873 és Kiss.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Kineveztetett:

1913 október hó 1-ével:

járásőrmesterré:

Németh István VII. őrmester, (I. rangszám) a VI. sz. csendőrkerület állományában.

Áthelyeztetettek:

1913 november hó 1-ével:

Boér Miklós, m. kir. VII. számú csendőrkerület járásőrmester, várbelyi járásparancsnok, hasonló minőségben a m. kir. I. számú csendőrkerülethez: Radnótra; és

Kóvári József, m. kir. VII. számú csendőrkerületbeli törzsőrmester a m. kir. VI. számú csendőrkerülethez: Sopronba.

Okirattal megdicsőrtettek:

A m. kir. II. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

a m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Bruckner Gyula és Hegyi József járásőrmesterek; Kiss Sándor I., Szilágyi János, Laczkovics István, Zejk János, Temérdek András és Cséte Ferencz őrmesterek; Faragó Tivadar, Jánosi József, Szöcs József, Papp Titusz, Kása József, Varga Mihály, Dezső Imre, Moldován Pap János, Vámos István, Benedek György, Haszler Ernő, Deák István, Péter Sándor, Klein József, Gordán Mihály, Juhasz János, Hermann János, Márovits Mátyas, Papp József III., Pál Antal, Fock György, Faragó András, Vigh Mihály, Róth János és Gersch József őrsvezető cz. őrmesterek; Rudou János, Orsz László, Etsobek György, Suhajda Mihály, Polovics János, Somogyi Antal II., Szöllösi Pál és Fratilla János csendőr cz. őrmesterek és Pataki Gábor csendőr; továbbá

a m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:

Bakos István őrsvezető cz. őrmester, Fontányi István, Varga József II., Németh Lajos és Elek Lajos csendőr cz. őrmesterek;

a m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:

Vinkler Mihály és Silló Balázs csendőr cz. őrmesterek; végül

a m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:

Kamaty Lajos, Balla Sándor, Vinoze László, Czok János, Farkas György és Borbély Gáspár csendőr cz.

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésre.

Előlegek értékpapirokra.

Családi házak és telepek létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

— Telefon 153—44. szám. —

Alaptőke 1.000,000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Sorsjegyeknek részletre és készpénzre való eladása.

Mitfogadunk betéteket takarékpénztári könyvecskére, 1 Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi fejeletési idő leköltése mellett helyeznek el intézetünkben, 6% (hat) betéti kamattal fizetünk (A tőkekamatadólevonásával). 12 Olytak rekabetét után, melyek a betét az 1. pontban jelzett — az adóssági idői ki nem köti, 6% (öt és fél) betéti kamattal fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával).

Előlegeket nyújtunk értékpapirokra, sorsjegyekre, vidék. telek részvényeire. Személyi kölcsönökkel folyóitunk kezesség mellett vagy elszálgos biztosíték ellenében, bizonyos kamattal, mellett. Utalványok, intézkedések és csequek beszedését vállaljuk, igen mérsékelt költségek felszámításával. Veszünk és e adunk értékpapirokat, idegen pénzeket.

örömesterek a balkáni háború alkalmával a szerb lakta vidéken s általában a határszelen lefolyt feszült politikai mozgalmak tartama alatt, a határszelen előfordult események pontos végrehajtása és a határszelen előfordult események pontos megfigyelése, a szerb lakta hazai lakosság, valamint az idegen állambeli lakosok alapos és beható ellenőrzése körül tanúsított kiváló magalatársukért.

Luttman György és Dankó Pál II. számú csendőrkerületbeli őrmester, szárnyirodai segéd munkások, a lefolyt politikai mozgalmak ideje alatt felhalmozódott megmérvü irodai munkálatok lebonyolításánál tanúsított pontos, lelkiismeretes és fáradhatatlan ügybuzgalmaikért.

Nyilvánosan megdicsértettek:

A m. kir. II. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

a m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:
Szudár Marin járásörmester, a járásához tartozó megerősített őrsök legénységének helyes vezetése, irányítása és a határon felállított járőröknek ellenőrzése és oktatása és a hozzáérkezett jelentéseknek gyors továbbítása körül tanúsított kiváló buzgalmaért.

Szabatyán István, Hódi Sándor, Pálhegyi Albert, Ferencz Tamás, Szigeti Lajos, Pásztor Mihály, Bartha Albert, Szakács József, Agh Zsigmond, Medve József, Hancz Albert, Nuber Sándor, Ambrus Imre, Bartha József II., Mingesz Fülöp és Erdős Lajos csendőr ez-örmesterek, Farkas József II., Pacskó György, Keszöcze István, Helasi Sándor, Madarasi István, Gombos Lajos József, Benesics István, Nagy János II., Ferenczi Péter, Gubik György, Szabó István V., Siba Menyhért, Sztójkov Milán, Andrejka Mihály, Szabó György II., Dávid András, Boldizseki Pál, Butcsala János, Illy Vitályos, Lukács János, Sreksfusz József, Lőrinczi Sándor, Tibanyi Lajos, Kóvári Sándor, Horváth Dezso, Thirjung Ferencz, Tuk Pál, Faragó János, Komsa András, Gyurinovic Dezso, Darányi István, Szabó Lajos III., Lengyel Géza, Ilés István, Hunyadi Pál, Laux Adolf, Pavlek Imre, Szencsán János, Martinovic Miklós, Imre Mihály, Farkas József L., Izsák Lajos, Bakos Dániel, Papp Péter, Pintér Ferencz, Abraham József, Toth János IV., Lenovic József, Szabó István III., Sütteg Mihály, Gordan Bálint, Horváth János, Pittik Ilés, Bótos Máté, Laúr János, Putnoki József, Szűcs János III., Vas István, Siba András, Berki József, Boros László, Lukács János, Burger Márton, Futaki Gábor, Faragó Mihály, Jokai Gyula, Zöld Dániel és Mikló József csendőrök; továbbá:

a m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:

Hantus Gergely, Dorkó Mihály, Kósza József csendőr ez-örmestereknek, Bajkó István, Lovas Albert, Hajdu István, Erős Balázs, Bulyka Mihály, Szöllösi József, Sora Illes, Duma Samuel, Pribécz László, László Vazul, Contrás Péter, Horváth József, Morár László, Szakalcs János, László József, Veres János, Karácsonyi Dénes, Magyar János, Mazsén Simon, Czencz György, Mikló János, Karácson Sándor, Buzas János, Ferencz Gyula, Berci Dénes, Lengyel András, Péter István, Szikszai Sándor, Havadtói Péter, Marián László, Szilágyi György, Baróti János, Tókes Ferencz, Bobis János, Hasfelán János, Törzsök Máté, Pataki István, Dán Sándor, Simó Péter, Török Ferencz, Giró István és Vitos Béla csendőrök;

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:
Borsó János csendőr.

	Csendőrségi kalapborítók á 1 kor. 50 fill. Iróasztalra dobozok á 6 kor. Iróasztalra rekesz-fedőlapok 60 és 80 fillér.	
	Mindeneket előírászerinti méretek szerint és előírásnak megfelelő két préselt papírral bevonva — azolganati könyvek, melyek hivatalból barmegnyitve küldhetők ezimetre és ugyan-	
<p>csak barmegnyitve küldöm vissza is — legjobban és szépen bekötetnek, továbbá mindenféle könyvkötő műchát és bármily alakú dobozokat is külön méretek szerint elismert jó és szép kivitelben, olcsó árakon ajánl:</p>		
<p>Makó Károly könyvkötő és dobozgyártó, Brassó, 20 K-án felüli megrendelések portómentesek.</p>		

F	OGAK	A kinek műfogra, foghuzásra, vagy fogtömésre van szüksége, az forduljon bizalommal lenti című fogmütermeshez, mely 10 éves fennállásával jó hírnevet szerzett és a közönség teljes bizalmát sikerült elnyernie. Patens szájpaddás nélküli fogszorok és egyes fogak. Csapos fogak. 22 kar. aranykoronák. Foghuzás fájdalommentesen 2 K. Fogtömés arany, platina, ezüst és ezemennel 4 K-tól. Fogtisztítás hófehérre 2 K. Az általam készített fogak azonnal megszorokhatók, rágiakra kitűzően alkalmasak. Szagot nem kapnak. Tíz évi írásbeli jótállás.
A t. csendőrségnek külön megállapított rendkívül olcsó árak! Telefon: József 41—16.	FENYVESI JENŐ	
	ÁLL. VIZSGAZOTT FOGTECHNIKUS FOGTECHNIKAI MÜTERME	Budapest, VII., Thököly-át 22. I. em.

VÁRNAY ÉS FIA

Budapest, VI., Liszt Ferencz-tér 9. szám.

Szíves tudomásul, hogy üzletelhelyiségünket, 1913. évi november hó 1-én VI. ker., Gyár-utca 26. szám alá (Gyár-utca és Horn Ede-utca sarkán) helyeztük át.

Az újonnan rendszeresített VI., X. és XX. éves keresztelvi I-rendű aranyozott minőségben a hozzáváltó szalagokkal és sávokkal, nemkülönböztetve az új mozgósítási emlékkereszt és szalag raktárunkon kapható.

Könyvnyomda, könyv-, papír- és írószer-kereskedés, a magyar kir. csendőrségi hivatalos nyomtatványok és felszerelési cikkek legnagyobb raktára.